

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XI.

V Celovcu, 20. avgusta 1892.

Štev. 23.

Avstrija in katoličanstvo.

V kratkem se bo vršil katoliški shod v Ljubljani, drugi se je vršil od 9. do 11. t. m. v Lincu. Zato se nam zdi na času, da spregovorimo besedo, kako potrebno je za Avstrijo, da v njej katoliška vera in zavest med ljudstvom živa ostane, in kjer pojema, da se vnovič poživijo. Če pogledamo v naše notranje politične razmere, kaj vidimo drugzega, ko nezaupanje, prepir in vojsko vseh zoper vse? Ljudje so le v posvetne blagre zamišljeni, v premoženje, čast, veljavo in oblast, čisto so pozabili na krščansko zapoved: „Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe.“ Narod se vzdiguje zoper narod, vsaki hoče gospodovati in več ko drugi veljati; oznanjati sovraštvo zoper druge narode, stiskati in skubiti druge narode, to nekrščansko početje se opisuje in hvali kakor lepa krepost in čednost! Tako zabrede človeška pamet brez Boga! Ali nismo mar vsi krščeni, ali nismo bratje v Kristusu? Kaj diči in povzdiguje človeka v največji meri? Gotovo milost Božja; in če sta Nemeec in Slovenec v milosti Božji, potem vsi drugi razločki le malo kaj veljajo. Posvetni ljudje pa se za to ne zmenijo, temveč mislijo le na svoj dobiček in oznanjajo divji boj. Znano je, kako ošabni in krivični so nemški liberalci, ki imajo zdaj spet prvo besedo v naši državi. Nekterim Nemcem so pa liberalci še prekratki, ti hočejo, naj bi se Slovani še bolj stiskali, in zato so ustanovili novo stranko, ki se imenuje „nemško-narodna“. Ta stranka misli le na boj zoper Slovane, hoče jih čisto ponižati in če mogoče popolnoma iztrebiti, da se za Nemce prostor naredi; saj na pr. bojni družvi „Südmärk“ in „nemški šulferajn“ nemata drugzega namena. Kako divjaško početje, vredno prav ameriških Indijancev! Ali ni Bog zemljo ustvaril za vse narode? Ali ni za vse dovolj prostora na svetu? Toda krščanski nazori in nauki nič več ne veljajo, nadaljuje se boj v čeških in slovenskih deželah in le vedno bolj se poojstruje. Kam pridemo s takim početjem? Ali ni velika nevarnost, da naposled naša država še čisto razpade? Iz te zmešnjave ni druge rešitve, ko ta, da se avstrijski narodi povrnejo h krščansko-katoliškemu nauku, kateri nam pravijo, da se moramo ljudje ljubiti med seboj in drug z drugim potrpeti. Le enakopravnost zamore pomiriti avstrijske narode in ravno to hočejo vsi katoliško

misleči možje. V mnogih rečeh in težnjah so si razni narodi nasprotni in skoraj ni najti pomočka, kako bi se dali ti prepiri z lepa poravnati; vendar pa je naše trdno prepričanje, da krščanska ljubezen bi vse poravnala. Zato je pa krščanstvo in katoliška zavest, skoraj bi rekli, edina rešitev za Avstrijo, in hvalevredni so tisti možje, ki se trudijo, da bi spet oživili in utrdili krščanske nazore.

S tem pa še ni rečeno, da mi odobravamo politiko tistih vladnih krogov, ki hočejo sicer nas Slovence in Čeha s katoličanstvom krotiti, pa nemajo toliko poguma, da bi tudi Nemce opominjali na njih krščanske dolžnosti, na državne postave in na pravico, in tudi ne toliko moči, da bi nas branili pred krivicami liberalnih Nemcev in Lahov (glej Koroško in Istro!). Če je kdo dober katolik, iz tega še ne sledi, da mora tudi vladin pristaš biti, najmanje pristaš take vlade, kakoršna je Taaffejeva. Še prej, ko je Taaffe konservativno večino za seboj imel, vladal je liberalno; zdaj se je pa že čisto k levičarjem obrnil, in vendar se najdejo v Avstriji „konservativni“ listi, slovenski in nemški, med njimi celo nekda tako odločni „Vaterland“, ki hvalijo vse vladne korake in delajo na nas utis oficijoznih (vladnih) časnikov! Z liberalci se ti listi pač še prepirajo, da bi pa tudi vlado opominjali, kje in koma se krivica godi, kaj tacega boš v teh listih redko kedaj bral. Stokrat so naši časniki in naši poslanci že razkrili krivice, ki se godijo Slovenceem na Koroškem, Štajerskem in Primorskem, pa vlada, katero ti „konservativni“ listi toliko božajo, se dela slepo in gluho, in ti „konservativni“ listi pa molčijo ali pa le zavolj lepšega kako besedo črhnejo, pa brez vsake resnobe in odločnosti. Kako se zamore tak list „katoliškega“ imenovati, ki mu za pravičnost manjka razuma ali pa poguma? S pomočjo katoliške zavesti tiste krotiti, ki so itak krotki, in tiste miriti, ki se jim krivica godi, in jih opominjati, naj le mirno trpijo, ob enem pa liberalnim Nemcem prostor delati, da imajo komolce na prostem in zamorejo predrzno in razposajeno okoli sebe dregati, — tako politiko podpirati, to se pravi katoliško zavest zlorabiti za nečimurne posvetne in Slovanom škodljive namene. Ta stavek si naj zapomni, komur mar gre!

Mi koroški Slovenci nemamo niti najmanjšega uzroka, ogrevati se za sedanjo vlado, ki ni ne krop

ne voda in naših pritožb noče slišati. Naj pride nemško-liberalna vlada, nam se ne more dosti slabše goditi, vendar bi imeli potem upanje, da se liberalna vlada kmalu obrabi, in da pride za njo v resnici konservativna vlada, ne pa švigašvaga med levico in desnico, kakor je zdaj. Avstrija je katoliška država in potrebuje katoliško in pravično vlado. Kedar tako dobimo, da bo v resnici enakomerno pravična vsem narodom v Avstriji, bomo jo tudi mi z veseljem podpirali, takrat se bomo tudi mi prostovoljno podali med vladne liste; do tje pa ostane „Mir“ odkrit proti prijateljem in sovražnikom, pa nezaupljiv proti vladi.

Današnja volitev.

Danes se vrši nadomestna volitev deželnega poslanca za sodnijske okraje Trg, Celovec in Borovlje. „Mir“ je šel že prej po svetu, prej da je bila volitev končana, in ker je moral ta članek še prej spisan, stavljen in tiskan biti, razume se, da danes o volitvi še ne moremo poročati. Kar je bilo naših zaupnih mož, se volitve niso udeležili, ker smo jim tako svetovali. Ali je bil pa liberalni kandidat z vsemi glasovi nasprotnikov voljen, nam je v tem hipu neznan in tudi ni toliko imenitno. Bolj zanimivo je za nas to, kar pišejo „Fr. Stimmen“ št. 93, da so namreč liberalci nemškega Tržkega okraja (Feldkirchen) napravili v Trgu dne 31. julija volilen shod in postavljali tudi kandidata. Pri tem glasovanju je dobil župan Zikmundovsky iz Trga 31, Lackner iz Himmelberga 10, neki Huber iz Poitschacha (recte „iz Peč“) pa 15 glasov. Tako je tedaj shod Zikmundovskega postavil za kandidata. Menda pa ni obveljal, ker mu „Freie Stimmen“, nasprotujejo in mu očitajo, da ni Korošec in tudi menda ni Nemeec ter da do zdaj še ni bil upisan pri „bauernbundu“. Liberalni list priporočal je toraj Lacknerja. To je prvokrat, da so se liberalci pri volitvah med seboj sprli, in za nas je to dobra priklazen. Do zdaj so nemški volilci iz Tržaškega okraja še vselej soglasno tako volili, kakor se jim je iz Celovca ukazalo. Zdaj so se pa na veliko žalost Celovške gospode vendar enkrat na svoje noge postavili. (Ali so pri tem sklepu ostali, bomo že prihodnjič povedali.) Ako bi Tržani na tej poti ostali, da bi

Pabérki.

Prebiram veliko časnikov raznih dežel in raznih jezikov: češke, slovenske, hrvaške in nemške in zató marsikaj novega in zanimivega zvem. Nedavno pa mi je v njih veliko ugajalo in ker čast. bralci „Mira“ toliko ne berejo in niso tega zvedeli, mislim, da jim ustrezem, ako tu nekaj šaljivega in tudi resničnega napišem, kar je bilo mogoče v zadnjem času v časnikih brati. Evo vam!

Najbolj imeniten in brez vsega ugovaranja najboljši govor izmed vseh govorov, kar se jih je kdaj govorilo v deželnih zborih in v državnem zboru, imel je meseca aprila nemški poslanec dr. Werunski v Praškem deželnem zboru. Rekel je namreč h koncu svojega govora: „Ako vam moje besede donijo na uho kakor kondukerjeva piščalka, ne imejte mi to v zlo, saj veste, da sem — Nemeec. Ako bi ne bil surov, torej sploh niti Nemeec ne bi mogel biti.“

Dr. Werunski po svojih mislih je izrekel veliko resnico. Danes le tisti, kdor zna biti surov, pa tako, da to kaj izdá, samo tisti kaj velja. Posebno pa v politiki je surovost najboljše in najizdatnejše orožje. Ko so se pred nedavnem v Berlinu posvetovali o šoli, ali naj bo verska ali brezverska, in ko se je že mislilo, da šola dobijo v roke vendar le duhovniki in pastori, takrat se je postavilo nekoliko najbolj imenitnih „surovežev“ pred neko berlinsko palačo, začeli so „turško muziko“ in „verska“ šola je šla — rakom žvižgat. Misliš, ljubi bralce, da le šale zbijam? Nikakor ne! Še nikoli nič nisem pisal tako resničnega,

kakor to. Iz tega pa naj bralci „Mira“ ne sklepajo, da morajo biti tudi surovi, če hočejo česa doseči. Bog obvari! Takšno surovo politiko prepuštamole našim liberalcem!

Da, pustimo take reči liberalcem, saj bi zopet mogli v svojih listih nam revnim in poštenim Slovenceem očitati, da se hočemo vsega polastiti!

Sicer pa so imeli liberalci v zadnjem času, če tudi imajo zmirom veliko „korajže“ posebno zoper nas Slovence, velik strah. Kako pa tudi ne! Saj anarhisti ali prekucuhi tudi njih niso božali, tudi njim so žugali njihove hiše v zrak razstreliti, akoravno so anarhisti pravcati odgojenci liberalcev. Zakaj, kdor ruje zoper vero, zoper duhovnike, zoper cerkev, kakor liberalni listi, ta pripravlja duševni dinamit in po tem takem ni čudno, da tisti ljudje, kateri so zgubili vero po liberalnih časnikih, sežejo k resničnemu dinamitu. In duševni dinamit se je pripravljaval in pripravlja še zdaj brez vse kazni za belega dne v raznih časnikih in sicer na jedni strani tistega časnika, kateri se na drugi strani boji dinamita in zove anarhiste hudodelce! Sedaj tisti liberalni listi, kateri se zmirom neizmerno veselijo in glasno ukajo, ako kdo nekje kakšno pobalinstvo zoper cerkev naredi, ko anarhisti mislijo v resnici v zrak razstreliti tudi palače liberalcev, prihajajo z mačjimi solzami in pridigujejo: Sittengesetz — krščansko pravoslovje! Kdo bi kaj takega bil pričakoval! — Le čakajmo še malo: Tisti judovski časnikarji in njihovi pristaši laži-liberalni časnikarji bodo tudi pridigovali krščanski nauk. Našli so že pravoslovje, najdejo tudi krščanski nauk. Potem se bodete začudili, verni Slovenci, kako se bodo Judje z vrečo na

hrbtu in tudi liberalci, ki bi vse duhovnike radi kar na enkrat požrli — skrili tudi za jezuitom!

Da pa ne porečete, da le o liberalcih govorim, udarim zdaj v drugo struno, pustim liberalce pri miru in nekaj vam povem o novem „odrešeniku“ sveta. — V pruskem mestu Kralovci so te dni zaprli nekega starega moža, ki je bil poprej protestantski župnik. Pod ključ so ga dali zató, ker se je iz verske prenapetosti bojeval zoper — gostilničarje in kavarnarje. Oni mož, ki ni bil prav pri pameti, razbil je namreč v eni noči čez 300 oken v mnogih gostilnah in kavarnah. Ko so ga prijeli in vprašali, zakaj to dela, slovesno se je izrazil, da k njemu hodi angelj z neba, kateri mu pravi: „Reši svoje sovornike in brani jih pogubnega vpliva gostilnic! Ako pobiješ v vseh gostilnicah svetilnice in okna, rešiš svoje brate!“ — In to zapoved je zvesto spolnoval. Menda je imel nekoliko prav. Preveč gostilnic ne more biti ljudstvu v korist!

Še zdaj se čudimo modri Salomonovi razsodbi v sv. pismu, a nedavno je neki premeteni sodnik enako modro in „salomonsko“ razsodil dve oporni stranki. — Komedijant in neki potep sta stala pred sodnikom. Komedijant je tožil omenjenega potepa, da mu je ukradel psa. Ko sta se med seboj pričkala, kakor one dve ženi v sv. pismu, rekel je sodnik: „Sedaj je treba poklicati glavno pričó — psa.“ Na sodnikov migljaj pripelje sodnijski sluga velikega, lepega, kosmatega psa. Sodnik reče: „Sluga, postavi se s psom v sredo med ta-le dva gospoda. In sedaj tožnik in zatoženec bodeta na psa žvižgala; h komu pojde pes prej, temu pes sliši.“ Sluga psa izpusti in komedijant in potep začneta žvižgati. Pes

začeli enkrat samostojno postopati pri volitvah, in ako bi se hoteli nam Slovincem vsaj nekoliko sode pokazati, lahko bi bilo mogoče, da se mi pri bodočih deželni volitvah z njimi pogodimo preko glav Celovške gospode, in sicer tako, da bi mi enega kandidata postavili, oni pa drugega (ker celi okraj voli dva poslanca). Ako bi se pa Tržani za stalno razcepili v dve stranki, potem bodo pri volitvi tega volilnega okraja odločevali slovenski glasovi. Toraj nam nad tem volilnim okrajem še ni treba obupati.

Vendar pa se nam na ta razpor ni treba preveč zanašati. Bolj varno in gotovo pot bomo hodili, ako si sami skušamo večino pridobiti v tem okraju. Ko bi vsi Slovinci volili s slovensko stranko, potem bi bila zmaga naša, naj že volijo nemški Tržani, kakor hočejo. Naša naloga je tedaj, polagoma izpleti in zatreti nemškutarijo, ki je v Celovški okolici globoko ukoreninjena, ne dosti menj pa tudi v spodnjem Rožu, kjer Borovčiči nemško bandero nosijo in nemške pesmi prepevajo. V Celovški okolici je treba še veliko ledine orati. Imamo tukaj mnogo čisto slovenskih vesij, katerih prebivalci nemščino komaj za silo lomijo, in vendar vse za liberalci drvi! In zakaj? Tu je uzrokov več. Nekoliko uplivajo nemški graščaki in njihov služabniki. Mnogi so od liberalnih mestjanov obdelani in popačeni. Ob cvetu liberalizma so se brezverski nauki začeli tudi že na kmete trositi, seveda največ v bližini mest. Bolj lahkomišljenim kmetom se je dopadlo slišati, da ni Boga, ne pekla, ne večnosti, in da se ni treba greha bati. Začeli so razuzdano živeti, Božjo službo zanemarjati, liberalne liste prebirati in liberalcem pot gladiti. Kdor se je tega življenja navadil, ga je težko ali včasih celo nemogoče na pravo pot nazaj spraviti; zato je v takih krajih agitacija za slovensko-katoliško stranko tako silno težavna. Velika ovira pa je tudi to, ker ljudje v bližini mesta nemščino pogosto potrebujejo, in zato verujejo nemškemu agitatorjem, da brez nemških šol ne morejo shajati. Tega pa ne prevdario, da tudi Celovčani radi slovensko govorijo, kedar jim kmet denar prinese, in da bi tudi pri drugih priložnostih slovensko govorili, ko bi bili slovenski posestniki bolj možki in bolj trdni, da bi ne zatajili svoje krvi in svoje materne besede pri vsaki nepotrebni priložnosti.

Kakor tudi je položaj težaven, vendar se bodo morali koroški rodoljubi lotiti dela in zbudjati Celovško okolico ter napajati jo z duhom krščanskim in odločno slovensko-narodnim. Najuspešneje se bo v tem oziru napredovalo, ako se nam posreči, za našo stvar pridobiti in navdušiti nekaj mlajših kmečkih posestnikov, kajti v krajih, ki so po liberalnih nazorih toliko okuženi, opravi sveteni človek (lajnik) več, kakor duhoven, kateremu za hrptom le osle kažejo ter se mu posmehujejo; saj je še pred kratkim veljal na Koroškem vsak za omikanca, kdor se je držal načela: „Bedak je, kdor farja poslušā.“

Za občine Dholica, Poreče in Kriva Vrba bo treba ustanoviti kako slovensko-narodno društvo. Št. Martin, Otoče, Vetrinj, Zrelec, Selo, Št. Jakob in Št. Jur naj bi zbudjali in oživljali Celovški rodoljubi s pogostim obiskovanjem, shodi in veseljami ter razširjanjem slovenskih knjig in časnikov. Za Pokrče, Slov. Šmihel in sosedne vasi pa je

slišavši žvižganje obrne se na desno h komedijantu in zalaja; potem se obrna na levo k drugemu potepu in hoče ga kavsniti, rep zavije med zadnje noge in skoz odprte duri vsem pete pokaže. Sodnik videvši to, vsklikne: „Saj sem si koj mislil, da ga je ta ali oni ukradel; proč odtod, sta oba potepa!“

H koncu še eno veselo dogodbico, ktera se je prigodila v eni nižje-avstrijski vasi. Neka kmetica je prodala v bližnjem trgu prešičke za 40 gld.; denar je skrbno zavila v svoj rudeči žepni robec in počasi se vrača domu. V grmovju pa blizu ceste je zagledala ujetega velikega zajca, ki se je sem in tam vrtel, da bi se iz neljubega mu položaja osvobodil. Kmetica, vesela najdenega zajca, vsa srečna je ovezala svoj žepni robec, v katerem je bil zaviti denar, ujetemu zajcu okrog vrata, reši ga in v svojo košaro skrije. Ko je prišla domu, koj je poklicala svojega moža, da bi se mu pobahala s tem, kar je našla. Ali ljubi zajec, ki se je dozdaj v košari tiho in spodobno obnašal, čakal je tega trenutka. Komaj je ljuba gospodinja košaro odprla — zapustil je zajec svojo ječo in skoz odprte duri ušel z rudečim robcem okrog vrata vred. „Čakaj-čakaj!“ klicala je ustrašena kmetica spominvši se rudeče „kravate“ zajcove — svojega žepnega robca, v kateri je zavila denar za prodane prešičke. Toda vse njeno klicanje je bilo zastoj; zajec z rudečim robcem ni se več pokazal! — Svečan.

treba spet posebnega slovenskega društva, recimo, Ciril-Methodove podružnice.

Veliko bi lahko koristilo slovensko pevsko društvo, ktero bomo morali v Celovcu ustanoviti.

Žetev je velika, pa delavcev je malo. Skrbimo vsak po svoji moči, da dobimo več delavcev za pošteno katoliško in slovensko stvar!

Dopisi prijateljev.

Iz Celovca. (Vekoslav Progar, akademični podobar slovenski.) V Celovškem muzeju „Rudolfinum“ je vrli slovenski umetnik, akademični podobar g. Vek. Progar razstavil naj-novejše svoje delo, veliko skupino blažene Device Marije. S tem mojsterskim delom je naš mladi umetnik sijajno pokazal, kaj premore, in da smé mila domovina slovenska od tega odličnega svojega sina pričakovati še marsikterega lepega umotvorca. Gosp. V. Progar porodil se je dné 30. okt. 1857. l. v Dolenji Vasi, fara Mirna Peč na Dolenjskem, od priprostih kmečkih starišev. Na prigovarjanje čast. g. župnika A. Mlakarja, ki je spoznal bistroumnost in veliko nadarjenost mladega fanta, šel je Progar k podobarskemu mojstru Jerebu v Metliko, pozneje k slavnemu podobarju g. Fr. Zajcu v Ljubljano. Marljivo se je učil in vežbal v svoji lepi stroki in prav dobro napredoval. Kot podobarski pomočnik je delal pri raznih mojstrih v Gradcu, Monakovem in Celovcu (pri Fr. Ozbiču). S pomočjo visokorodnega gospoda barona Riharda Sternecka, velikega prijatelja lepih umetnij, šel je Progar na Dunaj v c. k. akademijo umetnij, kjer se je skozi štiri leta (1885—1890) marljivo in pridno učil in jako dobro napredoval. S posebno dobrim uspehom je končal svoje težavne nauke in se naselil na prigovarjanje svojih prijateljev v Celovcu (Fleischmarkt, št. 5.) Tu deluje marljivi umetnik sedaj že dve leti zelo pridno in vsa prevzeta dela vestno, natančno in umetniško dovršeno izvršuje. Velikega prijatelja se je našemu vrlemu podobarju pokazal veleč. g. dekan in konservator Matej Grösser v Kotarčah. Le-tá je g. Progarju najprej pomagal do dela. G. Progar je delal do sedaj v 10 cerkvah — in se povsod skazal pravega mojstra v svoji stroki. Vsa cerkvena predstojništva so z delom jako zadovoljna, a vsi, ki vidijo dela našega podobarja, jih srčno hvalijo, ker so dostojno, krasno in dobro izvršena. Tudi nemški listi dela g. Progarja zelo hvalijo in ga toplo priporočajo. Največje in najznamenitnejše delo Progarjevo je pa velika skupina blažene Device Marije, ktero je po načelu veleč. g. dekana J. Oblaka izdelal za farno cerkev v Kamniku na Kranjskem. Ta skupina (grupa) je visoka štiri metre; sama podoba neomadežane Božje Porodnice je visoka 2 metra, angelja na straneh pa 1 meter 60 centimetrov. Celih osem mesecev trudil se je g. podobar s prav železno vstrajnostjo in delal z enim pomočnikom, da je iz velikega hloda izdelal celo, veliko statuvo (podobo). Skupina predstavlja neomadežano Device obdano od angeljev, ki ji prepevajo slavo. Najiminitnejši del vse skupine je velika in prelepa podoba Matere Božje, ki stoji nad luno na zemeljskem oboku obvitom s kačo, kateri stré Prečista glavo. Roki ima sklenjeni k molitvi, nad glavo se ji leskeče 12 zvezd. Ta glavna podoba je ogrnjena v lepo belo obleko in moder plašč, ki je bogato z zlatom okinčan. Čim dalje ogleduješ to premilo podobo, tem lepši, pomeljivejši se ti zdi in tem bolj se čudiš umetniku, ki je iz mrtvega lesa znal izsekati prelepo podobo! Pod Device Marijo kleče pomeljivo razvrščeni trije angelji, ki prepevajo nebeški kraljici čast in slavo. Tudi te podobe angeljev, ki so oblečeni v mašniške plašče in s pisanimi vencami lepo okinčani, so jako fino in dobro narejene. Posebno se ti pa kar na prvi pogled omilita krasna postranska angelja, ki se klanjata svoji visoki Gospej. Obadva angelja sta ogrnjena v dolge lepe bele halje in s cvetjem okinčana. Desni angelj nosi Device Mariji kot „kraljici devic“ lepo belo lilijo in pisan venec. Od leve strani pa moli drugi angelj Materi Božji kot „kraljici angeljev“ znamenja kraljevske njene visokosti; žezlo in zlato kraljičino krono. — Ob vzglavji cele skupine plavajo peteri jako mično izdelani angeljčki. To je kratek popis cele prekrasne skupine, ktero je tako lepo izdelal naš vrli umetnik slovenski! Vsi, ki so skupino videli jo zelo hvalijo, ker je res umetniško izdelana. Slavnemu podobarju g. V. Progarju prav od srea čestitamo, da je svoje veliko in težavno delo tako srečno in lepo dovršil in ustvaril krasen umotvor, ki bode najlepši kinč Kamniški farni cerkvi in je v veliko čast mlademu, zelo nadarjenemu in pridnemu umetniku. Dal le Bog, da marljiva in spretna roka Progarjeva ustvari za našo milo slovensko domovino še prav mnogo lepih umotvorov! Priporočamo našega g. podobarja pa tudi najtopleje vsem častitim cerkvenim predstojništvom slovenskim, naj

se pri oddajanju podobarskih děl ozirajo najprej na domačega našega vestnega in izbornega mojstra slovenskega, po zlatem geslu: „Svoji k svojim!“

J. R.

Iz Otoka. Cerkev Device Marije na Otoku je ena najstarejših na Koroškem. Že pred 1000 leti bila je tam proštnija, fara pa je obsegala večino obal Vrbskega jezera. Odkrhnili so pred 100 leti več kosov in naredili več novih far, tako da je ostalo le malo več za Otoško faro. Tudi cerkev bi bila skoraj razpadla, tako je bila razdrapana; pa pridni farmani, čeravno jih je le toliko kolikor dni v letu, in čeravno niso imoviti, so cerkvi oskrbeli novo streho, so popravili porušene stebre in stene okoli cerkve, kar je stalo nekaj tisučakov. A zdaj še čaka vsa znotranja naprava in starine na ponovljenje, kar bo zopet požrlo 4000 gld. Nekaj stotakov v ta namen je sicer že nabranih — toda: „kaj pa je to? — od kod bomo vzeli za toliko?“ zato so nektere gospe iz Celovca in Krivevrbe napravile ljudsko veselico v prid Otoške cerkve. Dne 7. avgusta popoldne pripeljalo se je po parnikih, železnici in trambaju obilno gospode na okinčani kraj ljudske zabave pri jezeru blizu Krivevrbe. Srečkanje za 500 lepih daril bilo je hitro pri kraju in neslo je nad 200 gld. Otročje ribenje (to je: za 10 kr. sme vsakdo iz velikega z žagovno napoljenega soda nekaj potegniti) dalo je 20 gld. dobička. Vstopnine bilo je okoli 150 gld. kar kaže na 1000 obiskovalcev. Gospice, hčere iz boljnih hiš vsilovale so vsakemu rože, ter nabarantale 45 gld., ravno tako so oskrbovale gospe traktarijo, kuhinjo, sladkarije, in druge prodajalnice, kar je tudi precej dobitka vrglo. Na večer je bila v dvorani pri Berleku slavnostna beseda, pri kateri so odlične pevke iz Dunaja zapele. Na slednje seveda začelo je vse plesati, ker to je Amen skoraj vsake veselice. Vsi dohodki skupaj znašajo 812 gld. in so bili iz početka namenjeni na popravo Otoške cerkve; na to je vabila „Celovčanka“ in sploh vsi prijatelji Otoške cerkve, pa kakor se že večkrat zgodi: najprej otroci vsi lepo in mirno skupaj igrajo, potem se pa zravsajo; tako tudi pri tej ljudski veselici. Nektere gospe namreč zavidajo te lepe denarce Otoški cerkvi in tirjajo tretjino za tamošnjo podfarno cerkvi, za šolo in požarno brambo v Krivivrbu. Znana je pesem:

„Vsak svoj taler tje drži,
Da te večji kos dobi.“

Iz Št. Janža v Rožni dolini. (Jubilejna slavnost naše cerkve.) Naša cerkev, ena najlepših v krasni Rožni dolini, bo praznovala na Malo Gospojnico, to je 8. septembra 1892 pomenljivo slavnost. Ravno 400 let je od tega časa, ko so divji Turki prihrumeli v naše lepe kraje, opustošili celo spodnjo Koroško in vganjali strašne grozovitosti. Vse je bilo pokončano od njih meča in ognja, jedli so celo človeško meso in opasali se s človeškimi črevi. Posebno so divjali zoper kerščansko vero in vse kar je njej sveto. Napadli so tudi naš Št. Janž. V kratkem je bilo vse pomorjeno in cerkev in vas v plamenih. Iz cerkve so izvlekli staro čudodelno podobo Device Marije z drugimi svetimi rečmi, napravili so grmado, da bi vse zažgali. In glej čudo! naj so plameni še tako visoko švigali, podoba Device Marije je ostala nepoškodovana sredi ognja. Turki v svojej besnosti sekali so jo s svojimi sabljami in ko se po udarcih kri pokaže, zbežó od straha omamljeni. Ta čudovit dogodek je bil vzrok, da je cerkev sv. Device Marije v plamenih postala jako češčena romarska cerkev do časa cesarja Jožefa II., v katerem so bile romarske poti prepovedane; odpravljen je bil tudi samostan Vetrinjski, kterege menihi so si za cerkev stekli neprecenljivih zaslug. Sedanja cerkev je zidana leta 1762. in posvečena od goriškega nadškofa, pod kterege oblastjo je bila tedaj cela Rožna dolina takraj Drave. Še sedanji čas obiskuje precej romarjev našo cerkev, posebno kedar gredó na sv. Višarje. Njim je znana pod imenom „Marija v plamenu“. Nemcem „Maria Flamm.“ Da bi slavnost bila dostojna, opravljal se bo triduum ali tridnevna slavnost. Začela se bo v torek dné 6. septembra zvečer s slovesnimi večernicami in končalo se bode v petek dné 9. septembra popoldne. V sredo, četrtek in petek bodo imeli predpoldan in popoldan slavnostne pridige č. o. misijonar P. Jožef Staré S. J. Na dan slovesnosti, na Malo Gospojnico pride več procesij iz sosednjih far, bo slavnostni spreved čudodelne podobe (to je pranganje s čudodelno podobo Device Marije), in se bo tudi slavnostno vpeljala bratovščina presv. Jezusovega srea. Slavnost se je imela vršiti že na veliko Gospojnico, pa zavoljo zadržkov je morala biti prestavljena na malo Gospojnico. Toraj Slovinci, pridite počastit sv. Device Marijo v plamenih, našo priprošnjo o smrtni uri, rešiteljico od peklenških plamenov!

Iz Prevalj. (V slovo g. Kindlmanu. — Kresovi.) Vsi verni farmani žalujemo, ker so nas zapustili priljubljeni kaplan č. g. Jak. Kindlman. Čeravno so bili le 14 mesecev pri nas, pri-

kupili so se vsem, ker so izgled vestnega duhovnika in zvestega domoljuba. Naj bi nam češka dežela še več takih duhovnikov na pomoč poslala, da se vendar enkrat tudi na Koroškem ukroti liberalni zmaj! — Posebno zahvalo smo g. Kindlmanu še za to dolžni, ker so se toliko trudili za našo mlado posojilnico in opravljali vse pisarije. Tolaži nas le to, ker so nam tudi novi kaplan č. g. Rud. Pernè obljubili, da nam bodo pomagali posojilnico voditi, ktera tako lepo uspeva in raste. — Ker vam o tukajšnjih kresovih na predvečer sv. Cirila in Metoda nihče ni poročal, bom pa jaz povedal, da sem jih naštel več ko dvajset, kar se jih je pač od moje hiše videti moglo. Posebno so se odlikovali Zagradjani. O sveta brata Ciril in Metod, prosita za nas Slovane, posebno za nas zapuščene koroške Slovence!

Glasovi nasprotnikov.

Dvojna mera.

Znano je, kako neprestano in predrzno kričijo naši nasprotniki na svojih shodih in po svojih umazanih listih črez „importirte Schreier“, „Hetzapostel von jenseits der Karawanken“, „auswärtige und hereingeschneite tonsurirte und nichttonsurirte windische Hetzer“ („D. A. Ztg.“), „transkarawankische Friedenstörer“, itd. — in kako se repenčijo nad vsako besedo kakšnega ne-koroškega slovenskega rodoljuba ki jo spregovori na korist zapuščenih koroških Slovencev. Kako merijo pri tem z dvojno mero, to je „Mir“ že davno poudarjal, kakor tudi, da nemško in nemčursko politiko na Koroškem večinoma delajo samo nemški privandanci! Da je „Mir“ imel s svojo trditvijo prav, nam sedaj črno na belem potrjuje „Deutsche Allg. Zeitung“ v Beljaku, ki v 75. številki dobesedno piše: da so malo-ne na vseh merodajnejših mestih v Celovcu možje, tujei, katerih zibel ni tekla na Koroškem, in da je med voditelji nemško-liberalne stranke na Koroškem zelo malo rojenih Korošcev!! Tako piše list, ki se ob vsaki priliki zaganja v delavne slovenske rodoljube, ki so prišli „od onstran“ ††† Karavank in ki ne trobijo v liberalni rog. Zapomnite si pa, Slovenci, zgoraj navedene besede, ki jih je pisala „D. Allg. Ztg.“ v Beljaku, ter jih pomolite vsakemu pod nos, kdor hoče na znani nemčurski način udrihati po kranjskih in štajerskih — „privandancih“!! —o—

Politični pregled.

Katoliški shod v Lincu se je sijajno izvršil. Došlo je mnogo visokih in učenih gospodov, cerkvenih dostojanstvenikov, plemenitašev in učenjakov. Govorilo se je za versko šolo, za katoliško vseučilišče, za ravnopravnost narodov, za delavce in rokodelce, o katoliških časnikih in katoliško-političnih društvi. Naš prostor nam ne dopušča, da bi tudi le na kratko posneli vse izvrstne govore, ki so se na tem shodu slišali. Želeti bi le to bilo, da bi ne ostalo pri samih besedah, temveč da bi se katoliški voditelji potrudili, vse to dejansko izvršiti, kar so v Lincu za dobro in potrebno spoznali. — Naš notranji politični položaj je vedno bolj zamotan, pa toliko se vidi, da dobivajo nemški liberalci vedno več moči in veljave. Njim na ljubo je moral odstopiti češki minister baron Pražak, kteremu smo tudi Slovenci veliko hvale dolžni, ker je sodnijam večkrat ukazal, da morajo sprejemati tudi slovenske vloge in jih tudi v slovenščini reševati. Zdaj sta v ministerstvu samo še dva konservativna ministra, namreč grof Falkenhayn in grof Schönborn, vsi drugi so liberalci; bati se je, da bomo za nekaj časa v liberalno lužo nazaj zavozili. Prej ne bo bolje, dokler Čehi ne spoznajo, da z mladočeško taktiko nič ne opravijo, in da morajo spet pri desnici, to je pri Poljaki, Slovincih in nemških konservativcih pomoči iskati. — Kakor to stran Litve, tako se tudi Slovanom pod Ogersko krono zmirom bolj na slabo obrača. Prej so si vsaj še Hrvatje nekaj veljave ohranili, zdaj pa tudi oni zmirom bolj pod madjarski jarem lezejo. Pri volitvah za deželni zbor je skoraj povsod zmagala vladna (madjaronska) stranka. Le glavno mesto Zagreb je bilo še v narodnih rokah; zdaj je pa vlada mestni zbor razpustila, pri novih volitvah je pa tako pritiskala na volilce, da je zmagala vladna stranka. Nam se zdi, da hrvaški rodoljubi premalo storijo za politično izomiko priprostega ljudstva. Pa tudi to je škodljivo, da so narodni Hrvatje razcepljeni v dve stranki: Strosmajerjance in Starčevićjance. Nekoliko Hrvatov nagajajo tudi Srbi v Slavoniji, ki podpirajo vladno stranko; nasprotno je pa tudi sovraštvo Starčevićjancev do Srbov čisto nepotrebna reč. Neka kletev leži na Slovanu in to je: nesloga. — Mladočehi in protijudovci hočejo na Dunaj sklicati shod zatiranih narodov avstro-ogerskih, toraj zastopnike Čehov, Slovencev, Malorusov, Slovakov, Rumuncev, Srbov, Hrvatov itd. Pa kaj hočejo s tem doseči? Govorili bodo in zabavljali in jezili se,

premeniti pa nič ne morejo, ker nima oblastni moči za to. Mladočehi, namesto napravljati take shode splošnega vekanja, naj bi rajši približali se desnici državnega zbora, se spravili s Poljaki, konservativci in češkimi graščaki, ter naj bi ponovili zdrobljeni „železni obroč“ in konservativno večino v državnem zboru, potem bodo dobili moč v roke, da sebi in drugim stiskanim narodom pomagajo. — Čuje se, da hoče finančni minister uradnikom plače zvišati za kakih 10 milijonov goldinarjev na leto. Mi uradnikom nismo nevoščljivi, to pa tudi rečemo, da kmet ne more večih plačil na svoje rame vzeti; minister naj le gleda, da kje drugje ta denar dobi.

Pravijo, da razmere med sv. Očetom in našo državo niso nič posebno prijazne. Madjarska vlada hoče v Zagreb spet kakega madjarona za nadškofa poslati, papež pa tega ne dopustijo. Prej so bili na Ogerskem trije kardinali, zdaj pa nobenega ni; sv. Oče nočejo nobenega postaviti, ker jim ogerska vlada tudi v drugih zadevah sitnosti napravlja. — Med Avstro-Ogersko in Srbijo se je sklenila kupčijska pogodba. — Tudi med Rusijo in Nemčijo se vršijo dogovori zavolj kupčijske pogodbe. — Novoizvoljena angleška zbornica je s 350 proti 310 glasovi izrekla nezaupnico dosedanji vladi, ktera je vsled tega odstopila; novo vlado bo sostavil Gladstone, voditelj nove večine. — Rusi so zasedli Pamirske planine. To dela Angležem velik strah, ker so te planine že na meji Indije, za ktero se zelo bojijo, ker je njih najboljša molzna krava. — V Maroki je še zmirom punt. — V državi Venezuela v južni Ameriki je vse narobe. Tu pa tam se vzdigne kak general in prežene vladne vojake in uradnike. Ljudje ne vedo, koga bi ubogali. — Francozi so v Afriki imeli bitko z divjimi Dahomejci, katerih so precej pobili. — Punt v Afganistanu še ni zadušeni; emir (kralj) je v veliki zadregi.

Gospodarske stvari.

Slovenske posojilnice na Koroškem l. 1891.

Zelo velik pomen imajo za Slovence slovenske posojilnice, pri katerih slovenski kmet in gospodar brez dolgih zamudljivih potov in mnogih stroškov lahko dobiva v stiski denarja na posodo. V tem oziru storile so naše narodne posojilnice že neizmerno mnogo dobrega. — Slovenske posojilnice so nam potrebne pa tudi za to, da se Slovenci po njih postavimo bolj na lastne noge, da postanemo neodvisni od tujega denarja in tuje „dobrote“. Dokler je Slovenec prisiljen, kakor hitro mu zmanjkuje denarja, iskati ga v nemški hranilnici, ali pri nemškem kupčevalcu, tako dolgo zá-nj ni prave neodvisnosti. Znani pregovor: „Čegar prejo prela, tega kruh jéla“, se more tudi tako prenarediti: „Komur si dolžan, tega moraš ubogati.“ — zlasti ob času volitev!!

Zato je bila kaj dobra misel, da so blagi slovenski domoljubi, kterim je pri srcu pravi napredek in blagor našega ljudstva, začeli snovati slovenske posojilnice, ki so ob enem tudi hranilnice, kajti eni denar ukladajo, drugi ga izposojujejo.

Kar je pa za nas najbolj razveseljivo: tudi koroški Slovenci v tem oziru za svojimi brati na Kranjskem, Štajerskem, Primorskem prav nič nismo zaostali, marveč vrlo stopamo za njimi, ali bolje: malo ne že pred njimi! Kajti že šestnajst slovenskih posojilnic posluje sedaj na Koroškem, — za teptane in od vseh strani stiskane koroške Slovence gotovo jako lepo število! Slava in hvala zató vsem neutrudnim slovenskim rodoljubom, ki so k ustanovitvi in razvitku naših posojilnic toliko pripomogli!

V naslednjih vrstah hočemo pokazati, kako so v minulemu letu slovenske posojilnice na Koroškem vsestransko delovale in lepo napredovale.

1. Število udov, — deleži.

Štev.	Kraj	Uprav. leto	Število udov			Vplač. deleži	
			l. 1890	l. 1891	več	l. 1890	l. 1891
						gld.	gld.
1	Bekštanj	6	316	321	5	4510	4380
2	Celovec	3	126	181	55	2074	2584
3	Črna	1	—	75	75	—	453
4	Djekše	3	121	137	16	1230	1390
5	Glinje	3	112	168	56	475	560
6	Sinčaves	2	75	207	132	678	1719
7	Sl. Plajberg	6	28	29	1	175	180
8	Sp. Dravbg.	4	257	317	60	1000	1124
9	Št. Jakob v Rožu	19	1308	1361	53	72510	80534
10	Šmihel	3	172	249	77	1270	1996
11	Tinje	1	35	61	26	—	552
12	Velikovec	1	—	122	122	—	1220
Vkup			2553	3228	675	83922	96692

Kakor je videti iz pregleda, je lani na Koroškem poslovalo 12 posojilnic, — res lepo število. Letos so se na Koroškem še ustanovile posojilnice: na Ziljski Bistrici, na Suhi, v Prevaljah in v Št. Janžu v Rožni dolini.

Najstarejša koroška posojilnica je Št. Jakobska, ki posluje že 19 let. Posojilnica v Tinjah se je ustanovila 24. rožnika 1890. l., Velikovška 18. maja 1891. l.

Št. Jakobska posojilnica pa ni le najstarejša, marveč šteje tudi največ udov (zadružnikov), namreč 1361. Sploh je ta posojilnica najmočnejša na Koroškem. Za njo stopa najbližje Bekštanjska s 321, potem Dravberška s 317 udi. — Vkup so imele naše posojilnice lani 3228 udov, t. j. 675 več od l. 1890.

Za razvitek posojilnic je važna velikost deležev, ker so deleži več ali manj stalno naloženi novci, ktere je mogoče iz posojilnice vzeti le tedaj, če si pravočasno naznanil svoj izstop ter poravnal vse svoje dolgove in zaveze pri zadruzi. — Vkup so naše posojilnice imele v deležih 96.692 gld., za 12.770 gld. več, kakor 1890. l.

II. Denarni promet.

Če želiš hitro izvedeti, kako kak denarni zavod napreduje, vprašaj kar na kratko: koliko prometa ima? Kakor hitro izveš to število, sklepaš lahko na druge okoliščine, kajti to število pové prav veliko, ker je v njem izraženo vsesкупno delovanje posojilnično. Kak je denarni promet koroških posojilnic, kaže sledeči pregled:

Štev.	Kraj	Denarni promet		
		l. 1890	l. 1891	gld.
		gld.	gld.	gld.
1	Bekštanj	147242	153279	več 6037
2	Celovec	85976	80246	manj 5730
3	Črna	—	29050	več 29050
4	Djekše	46573	57653	„ 11080
5	Glinje	53285	71052	„ 17767
6	Sinčaves	—	54523	„ 54523
7	Slov. Plajberg	3436	3386	manj 50
8	Sp. Dravberg	42762	60787	več 18025
9	Št. Jakob	283934	330549	„ 46615
10	Šmihel	47582	76393	„ 28811
11	Tinje	—	7401	„ 7401
12	Velikovec	—	66450	„ 66450
Vkup		710790	990769	več 279979

Navedeni pregled kaže, kako vrlo napredujejo naši narodni denarni zavodi, ki so se razvili že v prav močno drevo, ktero donaša obilo dobrega sadu. Razun dveh (Celovške in Plajberške) so imele lani vse posojilnice več prometa, kakor l. 1890. Napredovale so za vkup 279.979 gld.

Lep začetek je napravila posojilnica v Velikovecu, ki je imela že v prvem polletu svojega obstanka, od 18. maja do 31. decembra 1891. leta 66.450 gld. prometa. Jako vrlo je začela nadalje posojilnica v Sinčavesi, ki je v prvem letnem računu izkazala 54.523 gld. prometa. Od starejših posojilnic sta najlepše napredovali Št. Jakobska (za 46.615 gld.) in Šmihelska (za 28.811 gld.) (Dalje sledi.)

Premije za bike.

Najlepšim bikom se bodo premije delile v sledečih krajih in dneih: 1. septembra v Dravogradu, 4. sept. v Pliberci, 6. sept. dopoldne v Doberli vesi, popoldne v Žel. Kaplji, 7. sept. dopoldne v Velikovecu, popoldne v Grebinju, 15. sept. v Celovcu, 4. okt. v Beljaku, 9. okt. v Št. Mohoru, 10. oktobra v Rožeci.

Novičar.

Na Koroškem. Novi Celovski župan dr. Posch je bil od svitlega cesarja potrjen in je dné 3. avgusta prisegel. — Deželna vlada je razpisala službo gozdarja 3. vrste. — V Brdu je daroval novo sv. mašo č. g. Fr. Warmuth, tamošnji rojak. Mnogo ljudstva je prihitelo na to slavnost. — Toča je pobila v Melbičah, Rutah in Meljah na Zili, pa okoli Grabštanja, Pokrč, Slov. Šmihela in Lečje gore, tudi okoli Kamena in Škocijana. — Po časnikih je bilo brati, da so se ruski Nemci začeli seliti na Štajersko in Koroško, ker jih ruska vlada tam stiska in bi rajši v Avstriji živeli. Tukaj bodo pa oni nas Slovence stiskali! — Ker kmetje pri zidanju novih hiš in popravah dostikrat ne vejo, kaj jim je storiti, da se nekaj let davka oprostijo, temveč še včasih v kazni zagazijo, ukazalo je finančno ministerstvo z odlokom z dné 2. julija t. l.: 1. da se sme prošnja za oprostenje od davka tudi ustmeno v zapisnik narekovati; 2. take zapisnike smejo zapisovati tudi davkarje; 3. župani smejo zastopati tiste posestnike, ki kaj zidajo. — Dne 29. julija so pri sodnji v Velikovecu razobesili belo zastavo v znamenje, da nima nobenega jet-

nika. Beljaški liberalni listič je tako nesramen, da temu poročilu pristavlja opazko: „to je tem bolj besede vredno, ker je velik del prebivalstva pod Velikovško sodnijo slovenske narodnosti.“ Ali mar ta pisec Beljaškega lista misli, da smo Slovenci sami razbojniki in tatovi, ker se tako čudi, ako v Velikovski ječi ni jetnikov? In tudi mu je treba povedati, da pod Velikovško sodnijo ni samo „velik“ del, ampak velika večina slovenske narodnosti. — Na latinskih šolah v Št. Pavlu je bilo letos 152 dijakov, med njimi 26 Slovencev. — V Celovških listih beremo, da je veselica v Krivi Vrbi nesla 812 gld. 69 kr. čistega dobička in da je cerkev na Otoku od tega dobila 500 gld. — Razpisana je služba babice za Rikarjo in Žitaro ves. Prošnje sprejema do konca avgusta okrajno glavarstvo v Velikovu. — Razpisana je služba notarja za Doberlo ves. — Poštno vodstvo za Koroško in Štajersko v Gradcu razpisuje službo telegrafskega paznika, službo pismonosca in več služb poštinih slug. — V Šteben na Zili dobijo v kratkem okrajnega zdravnika. — Neki oče želi kupiti star obrabljen glasovir (klavir) za svojega sina, da bi se na njem za silo orgljanja učil. Ker je oče reven, naj bo cena kar mogoče nizka. Ponudbe naj se blagovoljno „Miru“ naznanijo.

Na Kranjskem. V Logatcu je daroval novo sv. mašo č. g. Levičnik, sin uradnika, kar je v naših časih zelo redko. Zbralo se je mnogo odličnega občinstva. Oče novomašnika je iz rok svojega sina prejel sv. obhajilo. — Toča je vnovič pobila okoli Črnomlja. — Nov veliki oltar so dobili v Kosezah pri Moravčah. — V Preserju so darovali zlato sv. mašo č. g. župnik J. Podobnik. — V Ljubljani se bo ustanovila nova slovenska bukvarna. — V Škocjanu na Dolenjskem so slovensko blagoslovili novo šolsko hišo. Dobrotljiva gospa Hočevarjeva je dala za to šolo 2000 gld.

Na Štajerskem. Pri č. šolskih sestrah v Mariboru se odpre na ženskem učiteljskem s pričetkom šolskega leta I., II. in IV. tečaj ter tečaj za ženska ročna dela. — V Jarenini so dobili lepo podobo sv. Alojzija, katero so v slovesnem sprejedu dekleta nesle v cerkev. — Srebrno sv. mašo so darovali č. g. Jožef Hrižič, župnik v spodnji Poljskavi. Občinski odbor jim je podelil častno občinstvo. — Marljivi rodoljub dr. Dečko spisuje knjigo za slovenske župane. Škoda, da Slovenci nismo združeni v eni deželi, potem bi ta knjiga tudi nam Korošcem dobro došla. Tako ima pa vsaka dežela druge deželne postave. — Pri sv. Jurju na Ščavnici se je ustanovilo društvo za zidanje nove cerkve. — Na Sladki gori so praznovali 40letnico mašništva tamošnjega č. g. župnika Fr. Keneja. K tej slavnosti se je zbralo 14 duhovnikov.

Na Primorskem. Uravnala se bo Soča. Država bo dala v ta namen 50.000 gld. — V Trstu so skoz 10 minut opazovali „vodene hlače“, to je, veter se v vrtincu na viš suče in vodo ali pa prah seboj nese. To bart je ta vrtimec precej škode naredil, ker je več vozov podrl, in nekteri ljudje so se ranili, ko so iz vozov padli.

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Č. g. Franc Schneider, župnik v Št. Rupertu pri Beljaku, je dobil faro Trebinje (Treffen). — Č. g. Janez Sirknik gre za kanonika v Gosposvetu in č. g. kanonik Jož. Fric na njegovo mesto za župnika v Dvor. — Premeščena sta č. gg. Fr. Virnik, podvodja v Marijanišču za provizorja v Fresach na Zgornjem Koroškem in na njegovo mesto pride č. g. F. Streiner, kaplan pri zv. Hemi. — V Marijanišče so bili na novo sprejeti: v peti razred 4, v tretji 4, v drugi 9 in v prvi razred 26 — vseh vkup 43 rejencev; izmed teh 8 Slovencev in 35 Nemcev!

Slovstvo.

Duhovni pastir. S sodelovanjem več duhovnov ureduje Anton Kržič. Izhaja vsak mesec. Velja 4 gld. na leto. Obsega 8. zvezka 1892/IX. letnik. Deveta nedelja po binkošti. Jezusove solze nad Jeruzalemom veljajo nespokornemu grešniku. Deseta nedelja po binkošti. Ponižnost pri molitvi. Prava pobožnost. Vnebovzetje Device Marije. Zakaj je bila Marijina smrt tako sladka? Enajsta nedelja po binkošti. Grešnik je slep, gluhi in mutast. Sreča zdravih početkov. Dvanajsta nedelja po binkošti. Jezus najboljši zdravnik bolnih src. Srečna tovaršija. — Kot priloga: Zbirka lepih izgledov. (Nadaljevanje).

Prečastito duhovščino, posebno pa gg. novomašnike, kateri kmalu tudi v praksi duhovni pastirji postanejo, opozorimo s tem vnovič na izvrstno urejeno, homiletično mesečnik. Duhovni pastir izhaja že od leta 1884. v zalogi Katoliške bukvarne v Ljubljani, kjer so tudi poprejšnji letniki v zalogi (izvzemši letnikov 1884 in 1885.)

Vabilo
katoliško-političnega in gospodarskega društva
za Slovence na Koroškem
na
javni shod,

ki se bode vršil
v nedeljo dné 28. avgusta 1892
pri „Movzarju“ na Golšovem poleg Žihpolj.

Vrsta govorov:

1. Nagovor in pozdrav predsednika.
2. Poročilo o društvenem delovanju.
3. Govor o ljudski šoli.
4. Poučni govor.
5. Razni nasveti in vpisovanje novih udov.

Začetek ob 1/4. uri popoldne.

Po zborovanju prosta zabava s petjem, deklamacijami in govori.

K temu shodu so uljudno vabljeni vsi udje „katoliško-političnega in gospodarskega društva“ in tisti slovenski rodoljubi, ki želijo k društvu pristopiti in smejo od udov upeljani biti.

Odbor.

Potrjilo in zahvala.

Iz Notranjske smo sprejeli v darilo 20 gld., ki so se nabrali v Ilirski Bistrici in okolici. Za ta blagodušni dar se srčno zahvaljujemo.

Upravništvo „Mira“.

Listnica uredništva.

Uredništvo in opravništvo „Mira“ se je preselilo v stolne ulice (Domgasse) št. 10.

Loterijske srečke od 13. avgusta.

Gradec	27	16	2	79	33
Dunaj	40	58	39	50	4

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	15	6	40
rž	4	20	5	25
ječmen	3	70	4	60
oves	2	60	3	20
hejda	5	70	7	10
turšica (sirk)	4	15	5	20
pšeno fižol	7	20	9	—
repica (krompir)	—	—	—	—
deteljno seme	—	—	—	—

Sladko seno je po 1 gld. 40 kr. do 2 gld. 30 kr., kisló 1 gld. 50 kr. do 2 gld. 10 kr., slama po 1 gld. 60 kr. meterski cent (100 kil). Frišen speh je po 65 do 70 kr. kila, maslo in puter po 95 do 110 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 33 do 35 gld. stari cent.

Tinktura za želodec,

ktero prireja **GABRIJEL PICCOLI**, lekarnar „pri angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta, je mehko, učinkujoče, delovanje prebavnih organov urejajoče sredstvo, krepeča želodec, ter pospešuje telesno odprtje. — Razpošilja jo izdelovatelj v zaboječih po 12 in več steklenic. Zaboječek z 12 steklenicami velja gld. 1.36, z 55 steklenicami, 5 kilogramov teže, velja gld. 5.26. Poštnino plača naročnik. Po 15 kr. stekleničico razprodajajo lekarne v Celovcu Thurnwald in Egger, v Beljaku dr. Kumpf in Scholz, v Trbižu Siegel.

Študent

se vzame na hrano in stanovanje za mesečnih 12 goldinarjev v stolnih ulicah (Domgasse) št. 10, pri slovenskih ljudeh.

Kamnolom,

eden najboljših v spodnjem Rožu, posebno ugoden za podjetnike pri stavbah pri Dravi, blizo okrajne ceste in prekopa Drave pri Svetni vesi in Velinji vesi, kateri se bo jeseni kopati začel, z veliko vsebino trdnega in pripravnega pečovja, se prodá pod dobrimi pogoji. Več pové Mart. Schweiger v Št. Janžu, pošta Podgora (Unterbergen).

V najem

se oddá za več let Maharjeva kmetija v Črgovičah pri Šmihelu nad Pliberkom. Več pové gosp. J. Jekl, župan v Globasnici.

Sloveče
Marijanceljske
kotle

z vlitega železa
prodaja po najnižjih cenah

Franc Sadnikar,
trgovec z železnino v Celovcu, Burggasse 7.

K A V A

je letos dobro rodila in se daje boljši kup, kila po 145 kr. in više, kakor je sorta.

MOKA

iz parnega mlina delniške družbe v Pešti.

NATORNA VINA,

rudeča, bela, v sodih po 56 litrov in več, in prav posebno priporočam še moja **tirolska vina** po 24 gld. hektoliter.

Za pošteno, pristno blago se jamči.

Kupčija za tržaško blago, zabelo, moko in vino:

AMAND PROSEN

v Celovcu, kosarske ulice šte. 24.

Kramarjem se daje blago nekaj ceneje.

Krist. Gundlach

slikar, pobarvar in lakirar
v Celovcu, Mariannengasse št. 7.

izdeljuje **napise, grbe** po strogo heraldičnih predpisih in take reči.

Posebnost:

Napisi na glažovino, les, pleh in zid.

Za fino, elegantno in ročno delo se jamči.

Ker si je priskrbel

lakirarsko peč za pleh,

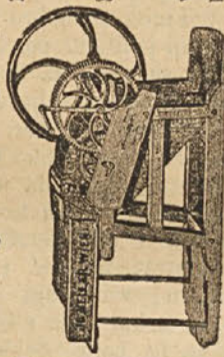
na kar opozarja posebno **klepače**, zamore lakirati tablice na durih, posodo iz pleha, bane za kopanje, vrče za vodo, plehaste okrožnike, kuhinjske posode itd. v kratkem času, trpežno in lepo.

Velika zaloga oljnatih barv na drobno in debelo po najnižjih cenah.

Vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo,
mlatilnice, čustilnice za žito,
trierje, slamozece,
mline za sadje,
stiskalnice za sčije in vino, za grozdje,
kakov vsi druge stroje in priprave
za kmetijstvo,
vinarstvo in sadjarstvo itd.
priporočá v najpovejši in najboljši obliki, po cení:

IG. HELLER, DUNAJ,
Praterstrasse 78.
Ilustrirani zapiski in pohvalna pisma v hrvaškem, nemškem, italijem in slovenskem jeziku po zahtevanju brezplačno in franco. — Čas za poskušanje — garancija, spodobni papir.

Zopet enkratne cene!

Isterska vina.

Vsem prijateljem dobre, pristne in močne kapljice priporočam svojo veliko zalogo črnega, rudečega in belega isterskega vina, po sledečih cenah:

Teran črni	liter po 18 do 22 kr.
Teran rudeči	" " 15 " 18 "
Belo vino	" " 15 " 28 "

Za vsa od me poslana vina stojim dober (jamčim), da so čisto natorna, brez vsake primesi ali ponaredbe.

IVAN GOSAR

v Pazinu (Pisino, Istrien).

Kmetija na prodaj.

Prodá se Vodrejeva kmetija na Mali Gori nad Bilčovsem; vsega je 70 oralov zemljišča (60 birnov posetje), vse skupaj, les (gora) v dobrem stanu, pohištvo je še trdno. Več pové posestnik Miha Herzele p. d. Vodrej. (Pošta je Bistrica v Rožni dolini.) Tudi se lahko popraša pri trgovcu Gabrijeleu Jezerniku v kosarnskih ulicah v Celovcu.